

Hævn, saa er det hele Menneskehed, der jubler i hende. Naar Gudrun klager, er det ikke et Menneskes Sorg, men det er, som Grundtvig siger, Sklipper, Søller, der smelte." Jeg maa maasse ogsaa anføre Vidnesbyrd af en anden Mand, som saavel i Videnskaben som i det Hele taget paa Landsdannelsens Omraade vistnok har et Ord at tale med, det er afdøde Professor H. C. Ørsted. Jeg bemærker, at hvad jeg her anfører, sker stadig væk med Hensyn til, hvad der er sagt om Ubrugbarheden af det gamle nordiske Dannelses Bestandsdele som Grundlag for Dannelsen. Ørsted siger et Sted: „Til et fuldstændigt Nationalliv hører ogsaa en national Poesi; men denne kan ikke låne en fremmed Digterverden.“ „Den taante vil steds give Digtningen et fremmed Præg og forseile sin Virkning paa Folket.“ „Grækerne have dannet deres Digterverden efter deres egen Natur; vi kunne ikke låne hin uden at omstemme os efter denne.“ Han siger: at uden Brug af vor egen ældste Digterverden, denne Substitutionskraftens Urverden, vilde mange af de største Ideer i Digtningen vanskelige eller slet ikke saa Legeim.“ „Det nordiske Mythologi er ikke raa, men kun ubearbejdet.“ I Nordens Digterverden ere udtrykte „alle de Følelser og Bestræbelser, der høre til et mangfoldigt Liv.“ „gjennem den gaa alle de foræblende Tanker og Følelser, vi kalde Humanitet“, altsaa det Almenmenneskelige. Jeg synes saaledes, at vort gamle Nordens Sprog og Digtning med de deri udtrykte Tanker og Følelser maa ikke være saa ringe endda til at begynde med. Og Talen er jo slet ikke om at vise den klassiske Dannelse ud af Skolen, men Talen er om Grundlaget, om, hvad der her er sagt, saavel som i den Artikel, der er omtalt her idag, om det Nordiske er aldeles ubrugeligt som Grundlag. Og naar vi i saamange Skoler beholder det klassiske Grundlag for Skoledannelsen, saa kan det jo dog ikke stude at saa ved Siden af et Par med den nordiske Dannelse som Grundlag. Men siger man: Vi optage jo det Nordiske. Ja, den lille Smule Nordisk, der indrømmes i det foreliggende Mindretals Forslag, kan jo være til en Slags Forvælselse for En og Anden at

tage med; men det kan aldrig blive noget Grundvold, og heller ikke kan det blive nogen væsentlig Bestanddel af den Bygning, der skal opføres paa Grundvolden. Men det er min Overbevisning — man kan naturligvis være af en modsat — at, naar man begynder med det Hjemlige, vil Grunden, forsvaret lagt, være den bedste Grund at bygge Almendannelsen paa, saaledes at den i Almindelighed tilegnes og hjælper os til at saa Skoledannelsen og Folkelivet nærmere dragen til hinanden, saaledes at Dannelsen i den nationale Mand kommer til at gjenindtrænge den større Del af Folket. Om nu dette Forslag i og for sig er saaledes i sine Enkeltheder, at det er skiftet til, at dette Maal kan opnaas, derom skal jeg gjerne sige, at dertil savner jeg i det Hele taget Kundskab nok til at udtale Noget aldeles bestemt; men det er min Mening, at det peger paa den rette Vej, vi maa betrede, og i ethvert Fald bør der jo gjøres en Begyndelse i enhver Sag, om den end er usuldførommen. Og naar man saa tilraaber os: Bevis, at det duer noget, saa siger jeg, at det er meget vanskeligt at bevise om noget Nyt, at det duer. Kunde man ikke med den samme Met have tilraabt de Mænd der for et Hundrede Aar siden gjorde en Begyndelse med Forslag til Bondestandens Frihed, hvorom en af vore første Statsmænd sagde, at det vilde ryste Statens Grundvold: Bevis, at det Forslag duer noget! Nei, mine Herrer, jeg tror derimod, at det er os, der ere berettigede til at sige til de Herrer, som ere imod os: Bevis os; at Eders Tro paa det, I holde paa som det alene Berettigede og ene Brænelige, bevis denne Tro ved at indrømme det Nye en lille Plads, saa det kan ses, om den ene Grundvold er saa useilbarlig og den anden saa uduelig. (Brix: Det er allerede blevet tilbudt!) Jeg skal villig indrømme, at Ministeren har forelagt Lovforslaget af en rigtig ærlig og god Villie til at føre os et Skridt fremad i Skoleloven; jeg tvivler ikke om, at han maasse har havt ondt nok med at bringe det dertil, og det er ikke uden Smerte, at jeg gaar til at stemme derimod; men det staar for mig saaledes, at hans Forslag er, som den ærede Ningsdagsmand